

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1228

Vragen van het lid **Klein** (Klein) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties over *het bericht «Wilt u tekenen voor de democratie»* (ingezonden 1 februari 2017).

Antwoord van Minister **Plasterk** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 20 februari 2017).

Vraag 1

Kent u het artikel in het NRC van 28 januari 2017 «Wilt u tekenen voor de democratie.»?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 t/m 5

Kent u de problemen met het afgeven van ondersteuningsverklaringen door gemeenten?

Bent u op de hoogte van de vele klachten bij uw ministerie of de Kiesraad over het gebrek aan dienstverlening door gemeenten bij het afgeven van ondersteuningsverklaringen?

In hoeverre bent u van oordeel dat gemeenten momenteel dienstbaar zijn om het verkiezingsproces in goede orde te laten verlopen?

Herkent u klachten als zouden ambtenaren burgerzaken niet geïnstrueerd zijn, of dat er slechts 1 geïnstrueerde ambtenaar is die vervolgens niet vervangen wordt bij diens afwezigheid binnen de openingstijden, of dat gemeenten die in tegenstelling tot de BZK-informatie alleen op afspraak ondersteuningsverklaringen willen afgeven, of dat gemeenten het vragen aan kiezers om ondersteuningsverklaringen in en nabij de openbare ruimte, zoals in de BZK-nieuwsbrief nr 5 van januari 2017 staat, verbieden, of gemeenten die weigeren ondersteuningsverklaringen binnen de hersteltermijn voor verzuimen af te geven?

Antwoord 2 t/m 5

In de door de vragensteller aangehaalde nieuwsbrief heb ik gemeenten uitgebreid geïnformeerd over de mogelijkheid dat kiezers ondersteuningsverklaringen komen afleggen, en over de termijnen waarbinnen gemeenten kiezers daartoe gelegenheid moeten bieden. Ik heb hen gewezen op het grote belang dat voor politieke partijen gemoeid is met adequate afhandeling van verzoeken om de verklaringen af te leggen. Ik heb hen gevraagd om

gedurende de gehele periode dat de verklaringen kunnen worden afgelegd, deskundig personeel aanwezig te laten zijn. Ook receptionisten en telefonisten moeten op de hoogte zijn, zodat zij correct kunnen doorverwijzen. In een volgende nieuwsbrief heb ik gemeenten hier nogmaals op gewezen, en gemeld dat enige wachttijd acceptabel is, maar dat het nadrukkelijk niet de bedoeling is dat kiezers worden weggestuurd met de boodschap dat zij eerst een afspraak moeten maken, of dat zij op een later moment terug moeten komen.

Mij zijn berichten bekend dat kiezers in enkele gemeenten desondanks niet (meteen) correct zijn geholpen. Ik betreur dit, en zal in overleg met de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken bespreken hoe bij een volgende verkiezing de dienstverlening van gemeenten op dit punt kan worden verbeterd.

Vraag 6 en 7

In hoeverre deelt u de mening dat het tegen de geest van de Kieswet is en bureaucratisch selectief, om loketten voor 1 dag, te weten de dag na de kandidaatstelling, en voor de formele Kiesraadbeslissing over het verzuim inzake het vereiste aantal ondersteuningsverklaringen, te sluiten, terwijl de verzuimtermijn nog niet verstreken is en de betrokken politieke groeperingen graag ondersteuningsverklaringen in ontvangst willen nemen?

Bent u bereid te bevorderen dat de onduidelijkheid in de wetgeving over het afgeven van ondersteuningsverklaringen tot het sluiten van de hersteltermijn van verzuimen wordt opgeheven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6 en 7

De Kieswet bepaalt in artikel H 4, derde lid, dat ondersteuningsverklaringen kunnen worden afgelegd binnen een termijn van veertien dagen voorafgaand aan of op de dag van de kandidaatstelling. Voor de aanstaande Tweede Kamerverkiezing liep deze periode van 16 tot en met 30 januari 2017. Op grond van artikel I 2, tweede lid, te lezen in samenhang met artikel I 2, eerste lid, onderdeel a, van de Kieswet kan degene die de kandidatenlijst heeft ingeleverd en daarbij niet ten minste het voorgeschreven aantal ondersteuningsverklaringen heeft overgelegd, dit verzuim herstellen binnen de termijn van drie dagen na de zitting van het centraal stembureau tot het onderzoeken van de kandidatenlijsten, bedoeld in artikel I 1, eerste lid, van de Kieswet. Voor de aanstaande Tweede Kamerverkiezing liep deze herstelperiode van 1 februari tot en met 3 februari 2017. Op grond van artikel I 2, derde lid, van de Kieswet kunnen kiezers gedurende deze periode alsnog ondersteuningsverklaringen afleggen.

De Kieswet regelt dus niet dat de verklaringen ook kunnen worden afgelegd op de dag van de zitting van het centraal stembureau tot het onderzoeken van de kandidatenlijsten (voor de aanstaande Tweede Kamerverkiezing was dit 31 januari 2017). Ik zal in het kader van de evaluatie van de verkiezing bezien of de wet op dit punt aanpassing behoeft.

Vraag 8

Bent u bereid om in overleg met de VNG en de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken na te gaan hoe de dienstverlening bij het verstrekken van ondersteuningsverklaringen verbeterd kan worden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Zoals ik in mijn antwoord op de vragen 2 t/m 5 heb weergegeven, zal ik in overleg gaan met de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken over de vraag hoe bij een volgende verkiezing de dienstverlening van gemeenten, waar nodig, op dit punt kan worden verbeterd.

Vraag 9

Bent u bereid de gemeenten nog duidelijk te informeren, bijvoorbeeld door een extra nieuwsbrief, dat tot het verstrijken van de wettelijke hersteltermijn voor verzuimen bij kandidatenlijsten, vrijdag 3 februari 15.00 uur, gemeenten binnen de gebruikelijke openingstijden zonder afspraak ondersteuningsverklaringen op verzoek van kiezers moeten laten tekenen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Zoals ik in mijn antwoord op de vragen 2 t/m 5 heb weergegeven, heb ik de gemeenten tweemaal geïnformeerd over de mogelijkheid dat kiezers ondersteuningsverklaringen komen afleggen, en over de termijnen waarbinnen gemeenten kiezers daartoe gelegenheid moeten bieden.